

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.

Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 666.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társai.

Szerkesztik:

dr. Buza Barna és dr. Székely Albert

Előfizetési ár: egész évre 10 korona, félfévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket a legutányosabb árban közlünk.

Alispánunk fölmentése.

Schiller Kálmán.

Ismét egy etikai mozzanat alkotmányvédő küzdelmünkben. Ismét egy drágaköz az opportunismus törmelékében.

Buza Barna volt az első; ő a Koh-y-noor. Az ő politikai egyénisége lánglelkének izzó kohójában a legcsillogóbban forrott ki. Azután jött az ország leghazafiasabb fő- és alispánja: Hadik Béla gróf és Dókus Gyula. Az egyik a novemberi merénylet után habozás nélkül dobta oda azt a főispánságot, amely az ő korában még méltóság volt; a másik pedig sziklaszilárdan kitartva a vármege ellenállási határozata mellett, önkormányzatunk s ezzel az alkotmány törhetlen bajnokának bizonyult.

Most beállott a fényes sorba a magyar független bíróság tipikus képviselője: Schiller Kálmán. Itéletével megmutatta, hogy igazán magyar, független és bíró a szó legnemesebb értelmében.

A megye és a bíróság a mi erősségünk és birodalmunk, mert ez a kettő van a legjobban elbástyázva a nyugati szél rothasztó fuvalmától. Az előbbi kapuit folyton döngetik, hát itt-ott engedtek már a sarkvasak. Begyakorolta magát a hatalom a tolvajkules forgatásába is. Silány ambíció! De a bírói kar fellegrárhoz még nem találtak utat a muszkavezetők.

A kényszer-vádemelésnek megvan hát a korrektívuma — és ez a megnyugtató — a bírói függetlenségben. Es mikor az ügyesség minden logikai és tétéles törvény romján vádat *kénytelen* emelni a házi ur ellen, aki az idegent — bármily előkelő legyen is az — nem akarja lakásába bebocsátani, hanem minden törvényes eszközt fölhasználva a tola-kodó visszaverésére, . . . akkor előáll a bíró és fölszedve a porból a Corpus Jurist megkorrigálja belőle a Lányias fölfogást.

Bizony ma Montesquieu nagy obb dicsőségére ott vagyunk, hogy a közlunkciók ismét egyesülően vannak. A darabant-testőrből jogtudóssá előléptetett Fejérváry persze mit sem tud arról, hogy ez a furcsa nevű ur a tények kétségbevonhatatlan erejével mutatta ki, hogy a végrehajtói és a bírói funkciók szétválasztása a modern alkotmányos állami létnek még a piros nadrágnál is fontosabb föltétele. Lányi pedig nem meri megmondani a hosszabajuszos, szigoru katonának, — mert még provokálná!

Igy azután azok az urak a miniszteri székekből szeretnék irányítani az igazságszolgáltatást is. Ők politikai szemüvegükön át nézik az igazságot, hát azt akarják, hogy a bíróságot is politika vezérelje az igazság helyett. De az a szemüveg az önérdék kigőzölésétől annyira elhomályosult, hogy az igazság helyett csak egy szürke zagyalékot mutat: egy vérszagu posványt, — hatalmat.

Mily elvetemült törekvés az igazság vezércsillagát kicsempészni a bírák lelkéből! Mit tesz helyette Lányi az üresen maradt lélekbe? Avagy a bársonyszék már oly magasan van, hogy onnan a mi igazságunk csak valami kicsinyes emberke forgalom? Hát ülhét Lányi egész bársony butoraktárra, akkor is Lányi marad. Ülhét a parlament kupolájára, a milleniumi emlék legtetéjére, vagy még feljebb a Fejérvári fejére — és még mindig nem lesz olyan magasan, mint az, akitől az igazság származik.

Hol van a bársonyszék a kereszt-fától?! A keresztre fölfeszítették az igazságot, de leszállt onnan oly fényesen, oly ragyogón, hogy nincs az a bársonyszék, amelyben többé azt elsikkasztani lehetne.

Az Igazság napja süt a mi Törvényházunkban is! Es ma ott verőfényes nap volt. A ragyogó napsugarak kitörték a diszes uj-

palotából és Schiller bíró lelkén át ráöntötték igazságszótó, hódolatos fényüket az ellenálló vármegeye ódon házára:

az alispánt fölmentették.

Ambrózy Ágoston.

*

A tárgyalásról részletes tudósításunk a következő:

A tárgyalás előtt.

A mai nap délelőttjének 9 órájára volt kitűzve a Sátoraljujhelyi kir. járásbíróóság, mint büntető bíróság elé a felsőbb utasításra a sátoraljujhelyi kir. ügyészség által Dókus Gyula vármegeyei alispán ellen hivatali hatalommal való visszaélés vétsége miatt emelt vád tárgyalása. A törvénytelen kormány ugyanis bosszu akarna állni a vármegeyei tisztviselőknél, a miért ezek nem támogatják az ő kalandor politikáját, hanem esküjükhöz és meggyőződésükhöz híven a Béccsből kirendelt kormány ellen a törvény könyvvel kezükben az alkotmány sérthetlenségét védelmezik. Ezek ellen a törvénytisztelő tisztviselők ellen a bírósághoz fordul a törvénytíró kormány támogatásért és vak dühében azt hiszi, hogy akad magyar bíróság, mely bírónak fogja kimondani a magyar alkotmányért törvényes eszközökkel küzdő tisztviselőt.

Kassán már kudarcot vallott a kormány ebbeli kísérletével. Kassán ugyanis a bíróság *Rakovszky Géza* alispánt fölmentette az ellene emelt vád alól oly indokolás kíséretében, mely a kormány és különösen Kristóffy s Lányi erkölcsi elítélését mondja ki.

A bosszu sugallta bünpörök között a második a mai, és ennek perrendszerinti vádlottja Dókus Gyula vármegeyei alispán ugyan, de láthatatlanul ott ül a vádlottak padján a törvénytelen kormány és ezt tekinti a közvélemény a tulajdonképeni vádlottnak, nem pedig Dókus Gyulát, a ki csak törvényes kötelességét teljesítette, mikor megtagadta Kristóffy ama rendelkezésnek a végrehajtását, melyben az ügyvivő fölhívja őt arra, hogy a közgyűlés tiltó határozatának ellenére adja át a főispáni helyiségeket a kinevezetti, (de már azóta lemondott) főispánnak és

hirdesse meg azt a közgyűlést, melyet ez utóbbi törvény ellenére saját nevében összehívott.

A tárgyalás iránt rendkívüli nagy érdeklődés mutatkozott. Azért is, mert ez ügyet, nem a járásbíróóság büntető osztálya vezetőjének, *Osváth Ferenc* királyi járásbíróának osztották ki, a ki, mint törvényhatósági bizottsági tag érdekeltséget jelentett be az ügyben, melyben a törvényhatósági közgyűlés határozatainak törvényessége is elbírálás alá kerül. Így ez ügy tárgyalására *Schiller Kálmán* kir. albirót rendelték ki. Ezen személyi változástól eltekintve az érdeklődést nagyban felkeltette az ügy rendkívüli fontossága, mely a politikai életre bir nagy kihatással. Nemcsak Ujhelyben és a megyében, hanem az egész országban érdeklődtek a per kimenetele iránt s óriási közönség várta a törvény házában a tárgyalás megkezdését és lefolyását.

A tárgyaló terembe azonban csak nagyon kevesen juthattak be, mert a tárgyalás *Schiller Kálmán* kir. albiró rendes tárgyaló szobájába volt kitűzve, és pedig nincsen oly nagy méretűnek készíttve, hogy ily nagy ügy iránt érdeklődő közönséget befogadhasson. Erre való tekintetből a tárgyaló bíró jegyeket bocsátott ki a mai tárgyalásra és csak a jegy előmutatása mellett lehetett a tárgyaló terembe bejutni.

A tárgyalás megnyitása.

Schiller Kálmán kir. albiró a tárgyalást pontban 9 órakor nyitotta meg. Jegyzőkönyvvezető *Makó Béla* bírósági jeggyakornok volt; a vádhatóságot dr. *Somossy András* kir. ügyész képviselte, *Dókus Gyula* alispán védőjeként dr. *Szirmay István* vármegeyei tisztifőügyész jelent meg.

A bíró a közönséghez intézett fölhívás után, hogy csendben és rendben viselkedjék és tetszésének vagy nem tetszésének kifejezést ne adjon, *Dókus Gyula* alispánt az általános kérdésekre hallgatta ki.

Dókus Gyula 56 éves, ev. ref. vallásu, katonai kötelezettségének eleget tett, sátoraljujhelyi lakos, vármegeyei alispán, büntetve még nem volt.

Az ügyész kérelme.

Az általános kérdések feltevése után a közönség és az összes érdekeltek legnagyobb meglepetésére fölállott az ügyész és kérte a tárgyalásnak bizonytalan időre való elnapolását, hogy a belügyminiszteriumtól megkérdezhesse, hogy miként értelmezendő az általa kibocsátott: rendelet, de különösen azért, mert, mint tapasztalható volt más bíróságnál is, hogy az ítélő bíró alkotmányjogi tekinteteket is figyelembe vesz, tehát ő erre el akar készülni.

Védő kéri az ügyészi indítvány elutasítását, mert vagy alapos a vád és akkor felesleges az elhalasztás, vagy nincsen a vádnak semmi alapja és ez esetben sem lehet a belügyminiszterrel instrukciót kérni a vád emelésére. Kéri a tárgyalás megtartását.

Dókus Gyula szintén kéri a tárgyalás megtartását. *Tárgyaló bíró az ügyészi indítványt elutasítja, a mi miatt ügyész a B. P. 38. §. 9. pontja alapján semmi ségi panaszt jelentett be.*

A vádirat.

Somossy András dr. kir. ügyész erre a következő vádirattal egyenlő tartalmu beszédben adta elő vádiratát:

11751—k. ü. 1905.

A m. kir. belügyminiszter ő excellenciája, a m. kir. igazságügyminiszter ő excellenciájához a következő átiratot intézte.

„Zemplénvármegye főispánja bejelentette hozzám, hogy a vármegye törvényhatósági bizottsága f. évi nov. hó 8-án tartott közgyűlésében 882/18705 sz. a. hozott véghatározatában egyebek között megtiltotta a vármegye alispánjának és törvény szerinti helyettesének, hogy a főispán beiktatása végett a vármegyei közgyűlést összehívja, vagy ilyen közgyűlést meghívót kiadasson, hogy továbbá a vármegye bármely helyiségét, a nagy és kis tanács termet a főispán rendelkezésére bocsássa és utasította az alispánt arra is, hogy ezen helyiségeket a vármegye pecsétjével lepecsételje és a kulcsokat gondos őrizetbe vegye. Egyuttal arról is jelentést tett a főispán, hogy felhívta az alispánt, miszerint az általa nov. 20-ra összehívott közgyűlést az 1886. XXI. t. c. 46 §-a alapján hirdesse meg; azonban az alispán ezen felhívásnak teljesítését is megtagadta támaszkodva a már említett közgyűlési határozatra.

Mint hogy a szóban forgó közgyűlési határozatnak most idézett rendelkezéseit f. é. 119/207 sz. rendelettel az 1886. XXI. t. c. 10 §-a alapján megsemmisítettem s egyuttal elrendeltem, hogy a vármegye alispánja hivatkozott törvény 46 §-a, valamint a vármegyei szervezési szabályrendelet 13 §-a értelmében a közgyűlés határnapjának szabályszerű meghirdetése körül az alispánra ruházott kötelezettségét hatádkéltalanul teljesítse, a főispánt megillető hivatalos helyiségeket pedig azonnal bocsássa annak rendelkezésére.

Dacára azonban annak, hogy ezen rendeleteknek azonnali és feltétlen végrehajtását az 1886. XXI. t. c. 19. §-ára való hivatko-

zással az állam veszélyeztetett érdekeinek kiemelésével követelmények s az alispánt az idézett törvény 68. §. d) pontja értelmében a végrehajtásnak azonnali fogamatosítására utasítottam, a vármegye alispánja f. é. nov. hó 15-én 181—77 sz. a. kelt (a fegyelmi vétség megállapíthatása végett eredetben Zemplénvármegyei közgazgatási bizottsághoz 120453/905 iteni rendelettel megküldött s onnan megszereshető) felterjesztésében — idézett rendeleteknek végrehajtását megtagadta. Mint-hogy az 1886. XXI. t. c. 19 §-a értelmében, ha valamely intézkedés halaszthatlan végrehajtása az állam veszélyeztetett érdekeire tekintettel, a kormány rendeletében határozottan kifejezve követeit, azt az alispán feltétlenül azonnal végrehajtani köteles s az csak a végrehajtás után s csak annyiban szolgálhat közgyűlési vita s határozat tárgyaúl, amennyiben a törvényhatóság a kormány rendeletét netán sérelmesnek találná s az ellen a képviselőháznál keresne orvoslást, — ennél fogva nyilvánvaló, hogy az alispán hivatalos kötelességének teljesítését megtagadta.

Ennél fogva a fenti tényállás alapján Dókus Gyula vármegyei alispánt vádolom a B. T. K. 480. §-ába ütköző hivatalos hatalommal való visszaélés vétségével és kérem a tárgyalás mielőbbi kitűzését. Kelet.

dr. Somossy s. k.
kir. ügyész.

Dókus Gyula alispán megkérdezte, hogy megértette-e a vádat s bűnösnek érzi-e magát, kijelentette, hogy a vádat megértette, de magát bűnösnek nem érzi. Azután előadja védekezését, a következőkben:

Az alispán előadása.

A Zemplénvármegyebe kinevezett főispán november hó 9-én (1) Res. szám alatt felhívott, hogy a nov. hó 20-án d. e. 10 órára általa a vármegye székházába kitűzött és összehívott rendkívüli közgyűlést kihirdessem s az általam kiadandó közlevélben felvegyem, hogy ezen közgyűlés egyedül tárgya a kinevezést közlő belügyminiszteri leirat és a hivatalos eskü itétele. Ezen felhívásnak eleget azért nem tettem, mert a vármegye közönsége november hó 8-án tartott rendkívüli közgyűlésében 882/18705 szám alatt hozott határozatával a főispán által összehívott rendkívüli közgyűlést meghirdetéstől eltiltotta.

Az installációra vonatkozólag a vármegye jogszokása, a melyre nézve szervezési szabályrendeletünk 10 §-nak 2-ik bekezdése azt rendelí, hogy „a főispáni beiktatás és disz-közgyűlések alkalmával a vármegye régi jó szokásai megtartandók“ az, hogy az alispán a főispáni kinevezést közlő belügyminiszteri intézvény leérkezése után rendkívüli közgyűlést hív össze, a mely intézkedik az installáció határidejének kitűzése mellett a rendkívüli közgyűlés összehívása iránt.

Ezen jogszokásainkról a belügyi minisztériumnak, miután minden közgyűlés után a főispán az elmöki körlevél felterjesztésével jelentést tesz, tudomásra volt, az nem kifogásolta, szabályrendeleteinket jóvá hagyta.

A belügyminisztérium 119209/905 sz. alatt kiadott azon intézvénynek végrehajtását, melyben a vármegye közönségének 882/18705 szám alatt hozott határozatát megsemmisítette

s ezen intézvénynek az állam veszélyeztetett érdekeire való tekintettel az 1886 évi XXI. t. c. 19 és a 60 §. d) pontja alapján leendő azonnali végrehajtását követelte, nem tagadtam meg, hanem az 1886 évi XXI. t. c. 68 §-ának c) pontja alapján, miután az intézvényt törvénybe ütközőnek tartottam, az ellen felirati jogommal éitem, a melyben előadtam, hogy a vármegye törvényhatósági bizottságának november hó 8-án tartott közgyűlésében 882/18705 szám alatt hozott határozata az 1886 évi XXI. t. c. 10 §-a alapján megsemmisíthető nem volt, mert a közgyűlési határozat a főispán által felterjeszhető nem volt, egyrészt azért, mert a vármegyebe kinevezett főispánnak a hiteles közgyűlési határozat birtokában nem volt, másrészt azért, mert a többször idézett törvény 57 §-ban foglalt jogokat a főispán, éppen ugyintarmely közhivatalban álló egyén csak állásának törvényszerű elfoglalása után gyakorolhatja. Továbbá a határozatot magában foglaló jegyzőkönyv, ugy szintén maga az ügy felterjesztve nem lett. Előadtam, hogy mindezen felsorolt indokok alapján a törvényhatóság határozatát törvényesen megsemmisíthetnek nem tekinthetem és az intézvény végrehajtására magamat kötelezettnék nem tarthattam.

Végül előadtam azt is, hogy ha ezen megsemmisítő, intézvény törvényes előzményei meglettek volna is, annak azonnali végrehajtására kötelezhető nem voltam, nem csak azért, mert az állam veszélyeztetett érdekei az intézvényben megjelölve nem lettek, hanem azért sem, mert ezen intézvény nem egy kiadott kormányrendelettel, hanem egy törvényhatósági határozattal léven kapcsolatban, csak a közgyűlés határozatának másodikben megsemmisítése után képezhetette azonnali végrehajtás tárgyát.

A vármegye közgyűlésének a főispáni helyiségek lepecsételésére vonatkozó határozatának törvényessége a tulajdonjogon alapszik, mert a székház telekdonnyilag biztosított magán tulajdonú képezvén, azt, hogy ad e ingyen e vagy pénzért, vagy pedig nem a főispánnak iroda vagy lakású szolgáló helyiségeket, mint tulajdonosnak elhatározni joga volt. Sem törvény, sem törvényerővel bíró kormányrendelet vagy vármegyei határozat nincsen, mely e vármegyét arra kötelezte volna bármikor is, hogy a főispánnak helyiségeket bocsásson rendelkezésére. Tette azt eddig saját elhatározásából, hogy a főispánnak irodahelyiséget vagy lakhelyet is adott egyszer ingyen, máskor pénzért.

A belügyminisztérium azon rendeletének, hogy a főispánt megillető hivatalos helyiségeket azonnal bocsásson annak rendelkezésére, a fenntebb előadottakon kívül még ha felirati jogommal nem éitem volna is, eleget nem tettem, mert a helyiségeket nem én az alispáni pecséttemmel, hanem a vármegye közönsége saját pecsétjével pecsételtetle. Már pedig a helyiségeket csak az esetben adhattam volna át, ha a vármegye közönsége tilalmként odahelyezett pecsétjét feltöröm. Amire pedig semmiféle rendelettel kötelezhető nem vagyok.

Eljárásomban a kötelesség teljesítésének megtagadása, az eddig felhozottak figyelmen kívül hagyása esetén sem foroghat fenn, mert akkor mikor a vármegye, habár megsemmisített határozatának, de meg nem semmisíthető egyértelmű akaratának és a belügyminisztérium ezzel ellentétes intézkedésének vég-

rehajtási kötelezettsége elő állítottam, a törvényhatóságok közjogi szervezeteiből kifolyólag nemcsak mint határozatának és akaratának első helyen hivatott végrehajtója, hanem mint személyisége és képviselője, más eljárást követnem, mint elhatározását híven képviselni és akaratát feltétlenül érvényre juttatni nem volt szabad.

Igy fogván fel hivatali kötelességem teljesítését, a hivatalos hatalommal való visszaélés vétségében bűnös nem vagyok, annak vádjá és következményei alól magamat felmenteni kérem.

Ezután a bíróság felolvastatta a belügyminiszter végre nem hajtott rendeletét, az alispánnak a belügyminiszterhez intézett feliratát. *Erre a bizonyító eljárás befejezést nyert.*

Vádbeszéd.

Dr. Somossy András kir. ügyész jól tudván azt, hogy áldatlan ügyet képvisel, nagyon kelemetlenül fogott hozzá vádbeszédéhez, mely nem állott másból, mint a vádirat újbóli elmondásából, melynek befejezése után kérte Dókus Gyula alispánnak a hivatali hatalommal való visszaélés vétségében bűnösnek kimondását, megbüntetését s ezzel kapcsolatban a hivatal-vesztés kimondását.

Intermezzo.

Mielőtt védő védbeszédének elmondásába kezdene, kéri a bíróságot, hogy constatalja, hogy mi a vád, mert ő az ügyész előadásából nem látja elég tisztán.

A bíróság erre fölolvastatta a vádiratot, melyből kiténik, hogy egy miniszteri rendelet végrehajtásának nem teljesítése képezi a vád tárgyát.

A védőbeszéd.

Dr. Szirmai István védő ügyvéd védbeszédét azzal kezdte, hogy a kegyelmes urak passiójából emelt vád oly grönge, mondhatni nevésséges alapokon nyugszik, hogy ellene védekezni is fölösleges. „Nekem azonban, — folytatta beszédét, — mint védőnek mégis szükséges az alispán ur által fölhozottakat megengedni, a vád alaptalanságát beutamatni és annak rosszhiszemőségét kifejezésre juttatni. Mint védő éni fogok törvényadta jogommal és rá fogok mutatni, hogy ez a bűntető per nem más, mint az alkotmány megtagadásának silány eszköze. — A kormánynak nincsen joga a törvényhatóságokról szóló törvény 88-ra hivatkozni, mert arra csak oly kormány hivatkozhatik, mely nemcsak az abban lefektetett jogokkal akar élni, hanem teljesíti is az ott előírt kötelességeket, melynek legfőbbike ugy szól, hogy, ha a kormány és a törvényhatóságok között, mint a jelenben is, alkotmányjogi vita támad, akkor a törvényhatóságnak joga van a képviselőháznál orvoslást keresni, a mikor is egy törvénytelítő kormány ott hagyja helyét, ha e döntés a törvényhatóságra nézve kedvező. De, mikor a mostani kormány nem is a többség, hanem az országgyűlés mindkét házának ismételt bizalmatlansági határozata ellenére kormány marad és az országgyűlés ismételt elnapolása által a képviselőház illetékes foruma elől elvonja — ez alkotmányjogi vitában a döntés lehetőségét, akkor ez a mai pör nemcsak becsületes emberek jogtalan zaklatása, tisztességes hazafiak hitvány üldözése, de alkotmányjogi fontosságú per, — Törvénytelen céljainak szolgálatába akarja ez a

BÁRNA DEZSŐ

női ruhakelme, vászon, szőnyeg és fehérnemű üzlete
Sátoraljaujhely, Kellner-féle ház, a főtőzsdemellett
Kívánatra mintákkal szívesen szolgál.

kormány beállítani a magyar bíróságot, de törekvésével kudarcot fog vallani s erre biztosíték nekünk a magyar bírói kar függetlensége, alkotmánytisztellete, törvénytudása. S ha az ügyészségnek elég volt a vád emelésre egy *beszűd* következtében írott eozcollenciás levél, az illető bírónak az ügyet alaposan kell tanulmányoznia, hogy igazságos ítéletet hozhasson."

Azután a védő részletesen és alaposan bebonyolítja a vád tarthatatlanságát, rámutat arra, hogy ez bosszu sugallta pör, fölhitva a bíróság figyelmét, hogy itt a bűncselekmény egyik legfontosabb kritériuma, a *dolus* hiányzik, s beszédtől a következő szavakkal fejezi be:

"Itt a vádnak jogi alapja nincsen. Ennek a bűnpörnek egyedüli célja a törvényhatóságok megfélemlítése. Ennek eszközként a bíróság magát oda nem adhatja. Kérem vádlott fölmentését."

Az ítélet.

Dr. Szirmai István nagyhatalmú védőbeszéde után a bíróság kihirdette a következő ítéletet:

Őfelsége a király nevében!

A sátoraljai helyi kir. járásbíróság, mint büntető bíróság a királyi ügyész által Dókus Gyula ellen a Btk. 480. §-ába ütköző hivatali hatalommal való visszaélése vétsége miatt emelt vád tárgyában a ma megtartott tárgyalás alapján a vád és védelem meghallgatása után következőképpen

ítélt:

A kir. járásbíróság Dókus Gyula vádlottat a Btk. 480. §-ba ütköző hivatali hatalommal való visszaélés vétségében büntetésnek nem találta és ezért őt a vád és következményei alól felmentí.

Indokolás.

Az ítélet indokolása két részből áll: a) vizsgálható a 119209 sz. min. rendelet, mint a vádindítvány alapja megfelelő-e a törvényes kívánalmaknak?

b) megvolt-e az előfeltétel az azonnal végrehajtandó rendelet kibocsátására. Ezen indokolásból közöljük a következőket:

I.

Az 1886. XXI. 56. §. szerint a főispán a király nevézi ki. Tehát ő is államhivatalnok. Minden állami hivatalnok hivatalba lépése előtt esküt tesz, addig hivatali jogokkal nem élhet. Hogy az eskü a joghatalom megkezdésének kezdete, kitűnik Lányi Bertalan íj. miniszter 1905. nov. 2-ikán kelt 37402 sz. rendeletének e szavaiból is: „Ahhoz, hogy a végrehajtó hatalom képviselője, a főispán esküjét letegyje, a joghatalomát megkezdje...”. — Az 1886. XXI. 46. §. szerint rendkívüli közgyűlést a főispán saját hatáskörében vagy a közgyűlés határozata alapján, az alispán pedig csak kivételesen hívhat össze. Hogy mikor hívjon az alispán össze, az rá van bízva, azt ő bírálja el. A mutatkozó

sükség fűnforgásának megállításában törvényes intézkedéssel megszorítva nincs; a szükség elbírálása az ő joga. Alispán tehát rendkívüli közgyűlés összehívására senki által nem kényszeríthető. A főispán — szintén nem hívhatott össze rendkívüli közgyűlést, mert nov. 23-ikán esküt még nem tett. — Az alispán az 1886. XXI. 46. §. ütk. bekezdése szerint a rendkívüli közgyűlésnek, amelyet egy törvényes hatóság összehívott, a kihirdetését tartozik eszközölni. De a főispán még nem lévén törvényes hatóság, a közgyűlés se volt törvényesen összehívva, tehát azt meghirdetni nem volt kötelessége. A törvényes kellékeknek eleget nem tett főispánt a miniszter se teheti törvényessé, mert ő is csak a törvények alapján cselekedhetik.

— Az alispán nem serte meg a törvényt, hivatali hatalmával vissza nem élt; ellenkezőleg, a törvény uralmát őrizte meg, amire hivatali esküje kötelezi. — Az alispán első sorban arra esküszik, hogy a törvényt és csak másodsorban arra, hogy felelősséget vállaljon az intézkedéseit végrehajtja. — Ami a szabályrendelet 13. §-át illeti, az a rendes közgyűlés összehívását az alispán, a rendkívüli a főispán kötelességévé teszi, tehát a közgyűlés összehívásáról ő nem kihirdetéséről szól. — A rendelet jogellenes azon részében is, hogy az alispán a megyeháza a hivatalos helyiséget és főispáni lakosztályt azonnal rendelkezésre köteles bocsátani a főispánnak. Nincs törvény vagy rendelet, amely szerint Zemplénvármegye s főispán hivatalos helyiségéről gondoskodni tartozik. Eddig adott, de kényszer nélkül, önként. Mint tulajdonos bármikor visszavonhatta és visszavonhatja ezen önkéntes intézkedését. Azon helyiségek Zemplénvármegye tulajdonát képezik, minthogy pedig a megyét a közgyűlés képviseli, csak a közgyűlés rendelkezhet velük. Ez a tulajdonhoz természetéből folyik. Az alispán tehát köteles volt a megye rendelkezése szerint tenni. Az alispán a szabályrendelet 81. §-a szerint vagyonykezelője is a megyének, a vagyonykezelő pedig köteles a tulajdonos intézkedéseit követni. — Az alispán tehát a miniszteri rendeletnek, mint törvény- és részben jogellenesnek nem volt köteles engedelmessé válni.

II.

Vizsgálható másodsor, hogy megvoltak-e az előfeltételek az azonnal végrehajtandó rendelet kibocsátására Az 1886. XXI. 19. és 68. §-ai szerint 2 féle rendelet van. Az egyik, a 68. §. nem momentán intézkedésre vonatkozik. A másik a 19. §. veszélyeztetett állami érdek miatt azonnali végrehajtást kíván. Előttünk levő rendelet ez utóbbihoz van sorozva, mert az előbbi még egy, megelőző miniszteri rendelet fűltételez. Itt pedig csak egy rendelet van. Tehát az mégis az első csoport-hoz tartozik. De az megköveteli, hogy állami érdeket tárgyaljon. A „tárgyaz” szóban akár gyarmatikailag, akár logikailag nézzük, nemcsak az állami érdek kijelentését, de annak taxatív felsorolását, tárgyalását kívánja. De fenn forog-e itt áll. érdek? Hisz a 119209. sz. rendelet a „törvényhatóság közigazgatási érdekeiről és az a megyei önkormányzat tekintélyének megőrzéséről” szól. Világos, hogy itt lokális, egyéni érdekről van szó. Tehát mégis a 68. §. szerinti oly rendeletről van szó, amelyben az alispánnak felirati joga van. Az 1886. XXI. 68. c. szerinti min. rendeletről van szó, amely

bár a törvényhatósághoz címezett mégis az alispánhoz szól és ellene az alispán felirati jogával élhetett. — Ezeknél fogva vádlott fölmentendő volt.

Felebbezés.

Dókus Gyula és védője az ítéletben megnyugodott, az ügyész pedig a BP. 547. §. II. része, és 385. §. 1. a) alapján anyagi semmisségt, és használati indítványának eljötté folytán a BP. 384. §. 9. pontja alapján alaki semmisségi panaszt jelent be.

A közönség nagy örömmel vette tudomásul az ítéletet, s azután figyelemmel hallgatta végig az ítélet alapos megindokolását, melynek befejeztével úgy a tárgyaló bíró, mint az alispán lelkesen megéljeneztek.

Dókus Gyula diszpolgársága. Karska község legutóbb tartott képviselőtestületi ülésében Dókus Gyula alispánt diszpolgárrá választotta és az erről szóló okmányt Máthé Gyula, Szalay Péter és Kántor Lajos tagokból álló bizottság az alispánnak átadta

A MEGYE ÉS VÁROS

× Számadások közzététele. Az 1904 évi háztartási és alapok zárszámadásait a pénzügyi bizottság felülvizsgálván az 1886. évi XXII. t. c. 142 §-ának rendelkezéséhez képest 1906. évi december hó 10-től kezdődőleg 15. napi közszemlére a városháza nagy tanácstermébe kitétetett. Erről a város közönsége azal értesítetik, hogy észrevételek 1905. évi december 25-ik napjának d. u. 5 órájáig adhatók be az íktatói hivatalba.

× Képviselőtestületi ülés. Saujhely város képviselőtestülete ma, 13-án d. u. 3 órákor rendes képviselőtestületi ülést tartott. A tárgyszorozat pontjai voltak: 1. Az 1906. évi költségvetés tárgyalása. 2. Az 1903. évi zárszámadások tárgyalására 15 napi határidő kitézése. 3. Irodaszerek és nyomtatványokra beadott ajánlatok feletti határozat. 4. A színházi cukrázda bérletére vonatkozó feltételek megállapítása és tárgyalása. 5. A tornacsarnok területének hasznosítására tárgyában beadott ajánlatokra vonatkozó pénzügyi bizottsági vélemény. 6. A villanygyárral történt leszámolás eredményének kiengedélyezése iránti intézkedés. 7. A korcsolya és uszoda egyesület ajánlatára adott pénzügyi bizottsági javaslat. 8. Alispáni leirat a heti piac áthelyezése tárgyában kelt rendeletének fentartása tárgyában. 9. Pancsova város és vidéke által kibocsátott mezőgazdasági sorsjegy vétele tárgyában pénzügyi bizottsági javaslat. 10. A Bem szobor felállításához való hozzájárulás tárgyában kelt pénzügyi bizottsági javaslat. 11. Ugyanez József Főherceg emlékére felállítandó szobor tárgyában. 12. Ugyanez a fővárosi erélye muzeum segélyezése tárgyában. 13. Pénzügyi bizottsági javaslat Dános Miklós könyvének megszerzése tárgyában. 14. Ugyanez az országos vakokat gyámoltató intézetnek segélyezése tárgyában. 15. Ugyanez a fővárosi erélye muzeum segélyezése tárgyában. 16. Ugyanez a nagykolosi ev. ref. egyház segélyezése tárgyában. 17. Illetőségi és egyéb ügyek. Részletes tudósítást lapunk jövő számában hozunk.

HIREK.

— Kinevezések. A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott ügyvezető Reherics Gyulát a sátoraljai helyi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvétséghez számgyakornokká nevezte ki. — A felső-tiszta ármentesítő társulat miniszteri biztosa Szokolay Andor okl. mérnököt Kisvárdra székhellyel szakaszmérnök-ké kinevezte.

— Athelyezés. Koskovszky Endre homonnai járásbírósi irnok a szatropkói kir. járásbíróshoz helyeztetett át.

— Esküvő. Rács Sándor helybeli tanító f. hó 17-én esküszik örök hitűséget Knopfler Sándor saujhelyi izr. elemi iskola érdemes tanító, ismert tanügyi író leányának, Margitnak.

— Tompa-ünnepély. A sárospataki állami tanítóképző intézeti ifjúsági önképzőkör dec. 17-én d. u. 4 órákor diszközgyűlést tart, a melyen a műsor pontjai Tompa Mihály emlékeztetések lesznek szentelve.

— Eljegyzések. Dr. Gombos Gáspár sátoraljai helyi ügyvéd jegyet váltott özv. Sonnenfeld Lajosné urnó leányával, Lillyvel. Ujpesten. — Löwinger Armin kereskedő Abauj-Szepesből eljegyezte Reichard Adolf helybeli kereskedő leányát Honorát.

— Felhívás. A saujhelyi gyártelepi dal-, zene- és önképzőkör felkéri egyesületi tagjait, hogy a könyvtárból kapott könyveket legkésőbb f. hó 17-én okvetlen visszazolgáltatni sziveskedjenek. Az elnökség.

— Klebrudalt kléns. Dr. Mazúr Gyula homonnai ügyvéd Wollmann Kázmér kirihető vált krasznibródi népboldogító ügyeinek képviselőtől lemondott. E derék ügyvéd hazafias eljárása méltó példaként állhat minden igaz honfűt és reméljük is, hogy a felvidék társadalma megtanítja őt magyar kenyérré, amit köztük összeharcsolt és felfalt, megszolgálni.

— Elsült a forgópisztoly. Minass Pál helybeli posta-és távirászoza a minap forgópisztolyával játszott a postahivatal udvarán miközben a töltött forgópisztolyt elsült és egy arra járó cselédet, a ki a postán volt elfoglalva, — feje tetején találta. A sérülés könnyebb természetű.

— Brutális férj. Vinnai József bodrog-szerdahelyi lakos Alajosban bepálinkázva tört haza egy este lakására. A jó kedvű, mulató ember előbb csendesesen viselte magát, csak amikor neje megpironagta, haragra lobbant és egy hatalmas bottal nagy megverté a vedelen aszonny, hogy súlyos sérülése következtekben a helybeli közkórházba kellett szállítani. A brutális férj ráadásul fiát is megverte, aki sírva fakadt, mikor az apja az anyját verte

— Róth Vilmos. rőfös, posztó és divatúra raktárát üzlete felosztására miatt mélyen leszállított árakon vég-elárúsítja.

A szerkesztőség üzenetei.

Herceg Ferenc Szerencs. Előfizetése csak 1906. jun. 1-én jár le.

Munkatársainkat felkérjük, hogy a karácsonyi számba szant dolgozataikat e hó 18-ai beküldeni sziveskedjenek.

Felölts szerkesztő:

dr. FEHER MÁRTON

Kiadótulajdonos:

LANDESMANN MIKSA.

Rum,

cognac és tea nagy választékban és igen jutányosan

kapható: HRABÉCZY KÁLMÁN gyógyszerüzetében (Drogéria.)

Sátoraljai hely, Főter.

Üzlet megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására adni, hogy a helyi piacon, a Rákóczi-utcán, Waller József ur újonnan épült emeletes házában a mai kornak teljesen megfelelő

uri-ívat és fehérnemű üzlettel egybekötött angol férfi szabóságot

nyitottam, ahol a legfinomabb és legdivatosabb valódi angol ruhaszöveteket állandóan raktáron tartok s melyeket személyes felügye-
letem alatt saját műhelyemben dolgoztatok fei.

Amidőn bátor vágók a n. é. közönség b. figyelmét arra felhívni, hogy a nálam elkészített ruhák a legjobb munkaerővel, legfinomabb kiállítással, a legmodernebb szabás és jutányos árak mellett készülnek, egyszersmind azon kényelmet is nyújtom, hogy üzletemben mindennemű férfi divatcikkeket és pedig:

Valódi angol kemény és olasz puhakalapokat, fehérneműeket, harisnyákat, zsebkendőket, nyakkendőket, keztüket, cipőket, essőernyőket, sétabotokat, also ingeket és lábravalókat, vadász sapkákat, kalapokat és harisnyákat, angol utazó plaidet, kocsitakarókat, gummiköpenygeket, bőrkabátokat, vadász mellényeket, bőrsapkákat, hajtó keztüket, utazó bőröndöket, cigarett, szivar-, oldal- és zseb pénztárczákat, párizsi Roger és Gallett-fele illatszereket és szappanokat, valamint minden e szakmába vágó cikkeket állandóan raktáron tartok a legfinomabb minőség és kivitelben.

Nem szükséges tehát ez egyes cikkekért több óéget felkeresni akkor: amidőn nálam mindennemű cikkeket, czípőtől kalapig, illetve „tetőtől talpig” beszerezhetők.

Egyenruhákat rendelés után készítek és minden az egyenruhához szükséges hozzávalókat, valamint: sapkákat, portopekat, nyakszegélyeket, keztüket stb. szinten raktáron tartok.

Levél útján meghívásra szabaszomat saját költséggemmel küldöm a rendelések felvétele végett.

Amidőn vállalatom szíves támogatását kérem, egyszersmind biztosítom a nagyérdemű közönséget a legszolidabb kiszolgálásról és maradtam

kiváló tisztelettel:

KERÉKES PÁL.

Alapítva 1845.

Telefon 226.

Az ország legnagyobb és legmegbízhatóbb térfi, fiu és leányka ruhatelepe

NEUMANN M.

cs és kir. udv. szállító. szerb és bolgár udv. szállító.

Miskolc Széchenyi-utca 44. Miskolc

Saját felügyelete alatt kizárólag gyapju szövetből készült ruhái u. m. városi bundák, utazó bundák, lábssákok, gazdasági kabátok utcai és salon öltözetek minden alakra készen kaphatók.

Különlegesség fiu- és leányka ruhákban, a melyeknek megrendelésénél a kor mértékül szolgál.

Mérték utáni rendelések mesteri szabással és mérsékelten árban készülnek.

Nagy képes árjegyzéket ingyen küldök.

Ügynökök

kerestetnek a „Pesti Hazai Első Takarékpénztár” (az ország legnagyobb takarékpénztára) által kibocsátandó új sorsjegyek törvényesen kiállított részleteinek eladására. Ezen sorsjegyek játéktérve utólrhetőek. Évente 3 huzás 600.000, 400.000, 300.000, 200.000 koronás főnyereményekkel és sok melléknyereménnyel.

Magas jutalék és jutalomdíj!

Sikeres működésnél esetleg havi fizetés — Anyag miatt forduljanak

Dirnfeld Testvérek bankházához

Alapítva 1885-ben.

Budapest, IV. Váci-utca 2.

Aláírási előjegyzéseket ezen sorsjegyekre, készpénzfizetés ellenében már most elfogad

DIRNFELD TESTVÉREK bankháza
Budapest, IV. ker., Váci-u. 2. sz.

Értesítés.

Üzlethelyiséget házamnak lebontása és pénzügyi palotává építése miatt legkésőbb

==== 1906. február hó 15-éig ====

ki kell írtenem — más helyiséget pedig nem kaphatok — árukészletem kiadását határozom el, de neu mint végeladást, mert arra készült silány áruval nem rendelkezem, hanem a nálam megszokott rendes realis portékával.

Készletemet tisztelt vevőimnek oly előnyös árban óhajtóm három hónap alatt eladni, hogy azt jutányos voltánál fogva, a szükségleten kívül, a közel jövőre is beszerezhetik.

Raktárom a legjobb és legdivatosabb árukkal van felszerelve, miért is ajánlatos a szükséglet mielőbbi fedezése.

A nagyérdemű közönség b. látogatását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

SCHÖN SÁNDOR

Sátoraljaujhely.